

СПОДІЮТЬСЯ СИЛЬНОЇ ОПОЗИЦІЇ В КОНГРЕСІ ПРОТИ СПРОБ ДЛЯ ВИСИЛКИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ ПОЗА АМЕРИКУ

ВАШІНГТОН. — Конгресові лідери сподіються сильної й острій опозиції проти есентуального проекту нового закону, що мавби уповажити Президента Рузвелта до нової висилки американської експедиційної виїмки поза межі західної півкулі. Подібні думки висловив минулого тижня шеф штабу американської армії, ген. Джордж Маршал. Він рівнож заявив, що армія старатиметься задержати довше як один рік тих новобранців, що вже тепер відбувають військову службу згідно з законом про обов'язкову службу. В конгресі нетерпеливо очікують заяви Президента Рузвелта в тій справі. Є вигляди, що, якщо Президент Рузвелт заявиться за тим законопроектом, то безогляду на передбачену сильну опозицію проти того, цей закон перейде в палату послів та сенат.

ПЛЯНУЮТЬ БУДОВУ НОВИХ КОРАБЛІВ.

ВАШІНГТОН. — Морська Комісія приготує проект будови нових кораблів з призначенням для американської моринарки. На програмі комісії є будова 300 нових кораблів, що коштуватиме \$500,000,000. В тому числі будуть звичайні торгові кораблі, відтак ці, що призначені для національної оборони Америки й для перевезу допомоги для Англії.

ПРОТИ-ЛЕТУНСКА ОБОРОНА ПОСТУПАЄ ВПЕРЕД.

НЬО ЙОРК (Н. Й.). — Проти-летунська оборона міста Нью Йорку зростає з кожним днем. Досі, у сімнадцяті дні кампанії, в п'ятьох дільницях Нью Йорку зголосилося вже 34,930 охотників. Бракує ще 27,081 для вимаганого числа 62,011.

ЗВІЛЬНЯТЬ ДВОХ НАЦИСТИЧНИХ ПРОПАГАНДИСТІВ.

ВАШІНГТОН. — Д-р Манфред Зал і Гінтер Тон, визначні німецькі пропагандисти міжнародної марки, що були оскаржені перед Вашингтонським судом за зломання закону про реєстрацію чужинських агентур, не будуть більше суджені за закинені їм провини. Заступник генерального прокуратора Францис Бидл заявив, що уряд Злучених Держав Америки згодився випустити згаданих німців на волю в заміну за звільнення двох американських кореспондентів Джей Алена та Річарда Готелета, що тепер сидять в німецькій тюрмі.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ ДОПЛИВАЮТЬ ЩОДЕННО ДО АНГЛІЇ.

ВАШІНГТОН. — Хоч німці загрозили, що будуть топити кожний американський корабель, що буде вести амуніцію чи якісь вантажі до Англії, проте майже щоденно американські товари доходять до берегів Англії. Американські кораблі рівнож доводять до Єгипту, де довозять американські літаки та повзи.

ЧИСЛЕННІ СМЕРТНІ ВИПАДКИ ЗНАГОДИ СВЯТА 4. ЛИПНЯ

НЬО ЙОРК (Н. Й.). — Цьогорічне святкування Дня Незалежності принесло 524 жертв в людях по цілому краю. Найбільше осіб, бо аж 317, згинувло в автодорожніх випадках, а 207 смертних випадків припадає на втоплення, летунські катастрофи, випадки від штучних вогнів і пр.

ПИТАННЯ ВІЙНИ І МИРА — В РУКАХ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.

ВАШІНГТОН. — Католицький єпископ Джозеф П. Гурлей заявив в радіовій промові, що від президента Рузвелта, а не Конгресу, залежить, чи Америка піде до війни чи ні. Свої висновки пояснював згаданий єпископ так, що відношення Америки до європейського конфлікту вже не є дипломатичне чи навіть політичне, а виключно стратегічне. Тому, президент Рузвелт як начальник вожд збройних сил Злучених Держав Америки, в льовальній співпраці з Конгресом, є одиноким компетентним вести американську націю в часі тих великих небезпек.

ГОВЕРНОР ЛІМАН ПОСЕРЕДНИЧАЄ В МОЛОЧНІМ СТРАЙКУ.

ОЛБАНІ (Н. Й.). — Говернор ньюйорського стейту Г. Ліман закликав до себе представників Кооперативного Союзу Молодарів, які доставляють більш як половину молока мешканцям Нью Йорку, та закликав їх не приставати до молочного страйку, який від шістьох днів перепривадує в Нью Йорку друга молочна спілка, Молочний Союз Фермерів. Говернор Ліман заявив, що він заперелював до федеральному уряду в справі вислухання прохання продуцентів молока, які домагаються вищої ціни за свій продукт.

ПЕРУ ТА ЕКВАДОР В ГРАНИЧНИХ СУПЕРЕЧКАХ.

З Ріо де Жанейро, столиці Бразилії, повідомляють, що між Перу та Еквадор вибухнули збройні сутички на пограниччі. Боротьба тривала більш як дві години. Бразилійські жерела повідомляють, що перуанське військо вживало артилерії. В згаданому місці, де вибухли збройні сутички, перуанці мають 13,000 війська, а Еквадор лиш 1,000.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР АПЕЛЮЄ ДО ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Шестий Собор Американсько-Української Православної Церкви Злучених Держав відбувся в днях 4, 5 і 6 липня 1941, у Філадельфії та вислав до президента Злучених Держав Америки, Ф. Д. Рузвелта телеграму наступного змісту:

Ми, делегати, зібрані на шестому соборі української православної церкви Злучених Держав Америки, прирікаємо та підтримуємо ім'я нашого священства та світських нашу льовальність до нашої держави Америки, її президента Френкліна Деліана Рузвелта та теперішньої адміністрації в їх зусиллях зберегти американську демократію. Ми рішені підтримати наше приречення якоїнебудь акцією, що буде кінечна для здійснення заяви президента, що всім народам належать ті чотири свободи, які маємо в американському житті. Ми віримо, що поневолена українська нація рівнож осягне свою незалежність. Хай Бог благословить Злучені Держави Америки, їх президента та нарід.

Оцю резолюцію переслав „Свободі“ телеграфічно англійською мовою о. д-р В. Клодницький.

СОВЕТСЬКІ ЗВІДОМЛЕННЯ ЗАПЕВНЯЮТЬ, ЩО НАСТУП НІМЦІВ ЗДЕРЖАНИЙ

З Москви і Швайцарії доносять на підставі советських воєнних комунікатів, що советська армія розпочала велику контрфорсизу на фронті: Мінськ-Смоленськ-Москва. А далі кажеться, що здержано німецький наступ в Україні, зокрема в околиці Тернополя, де німці мали понести особливо тяжкі втрати. Ті самі звідомлення подають далі, що теж відбито німецький наступ в Басарабії. Коротко кажучи, Совети не тільки що відбили на шлому фронті німецький наступ, але ще пішли вперед і нанесли німцям величезні втрати. Так вони твердять.

ПОСТУПАЮТЬ „ЗГІДНО З ПЛЯНОМ“, КАЖУТЬ НІМЦІ

Що німецькі війська стрічають такий опір, який не входив був у німецьку рахубу, то це видно навіть з того, що пише сама нацистська преса. Але як є з німецьким наступом, тяжко сказати, бо властиві воєнні комунікати мало про це говорять і не подають місцевостей. Загально німці твердять, що забрано досі в полон до 300,000 советських воєнків і знищено до 7,000 літаків.

В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ ЗБІЖА НЕ ЗНИЩЕНО

Американські кореспонденти, що є при німецькій армії, подають, що большевицькі війська не мали часу знищити Західну Україну в такий спосіб, як цього домагався Сталін. І не сталося це теж тому, що збіжжя в полі ще було зелене і його не можна було спалити. Але зате це може легко статись в Східній Україні, якщо німецький наступ буде йти далі в такому темпі, як іде тепер.

В ІТАЛІЇ НАЗИВАЮТЬ БОЛЬШЕВИКІВ „КРИМІНАЛЬНИКАМИ“

Юнайтед Прес подає з Риму, що фашистська преса атакує дуже сильно Сталіна за те, що він приказав відступаючим советським військам нищити всю поживу. Каже, що можна мати тільки погорду для таких „кримінальників“, бо наслідок такого розпорядження буде такий, що будуть виставлені на голодову смерть 100,000,000 людей, а в тому числі 60 мільонів жінок і дітей.

РОСІЯ ЩЕ СИЛЬНА—КАЖУТЬ У ВІШІ

Росія дістала дуже важкі удари, але проте вона ще далі сильна, зокрема, коли брати під увагу боротьбу при допомозі повстанчих загонів, що нападають на тилі німецької армії й нищать комунікаційні засоби.

НА ШЛЯХУ ДО ПЕРЕМИР'Я В СІРІЇ

АНКАРА. — Бритійці мали вже виготовити дуже джентельменські умовини для закінчення війни в Сирії й перемир'я з Францією. Та, як кажуть, французьке командування в Сирії покищо ще не годиться на таке перемир'я.

ЯК ЦЕ РОБИТЬСЯ?—Німецька світлина, що, мовляв, представляє, як німецькі воєнки, забравши російську гармату, допитуються російського бранця, як з нею обходитися. Питання: що сталося з гарматою, як російський воєк дав пояснення? Чи німці її звернули проти росіян?

МОСКОВСЬКІ ЧЕКІСТИ МОРДУЮТЬ ПО ЗВІРСЬКИ ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ У ТЮРМАХ

ЛЬВІВ. — Асошіейтед Прес подає звідомлення перших американських кореспондентів, що дісталися з німецькою армією на територію Західної України, що була занята большевиками по розвалі Польщі. Ті звідомлення походять покищо з Львова. А подають у них американські кореспонденти те, що самі бачили, а також те, про що їм доносили. Отже, коли іде про Львів, то вони подають, що були свідками величезних похоронних процесій, себто бачили маси українських людей, що несли домовини, що були властиво збитими дошками, з тілами рідних, що були повбиті в львівських тюрмах большевицькою владою, ард. її виконавцями: московськими чекістами. Тіла ховали тепер на цвинтарі одно попри другім. За тих убитих, що їх рідня розпізнала, правили потім по церквах богослуження. Були стільки тих сумних і трагічних походів, що тут і там треба було німецькій армії й артилерії, що спішила на фронт, здержувати похід, чи там уступатись. Це не диво, коли заважити, що по львівських тюрмах були тисячі українців, а всі вони зістали вимордовані, заки москалі відступили з Львова. По трупах пізнали, що всі вони були помордовані у драктиваний чекістами спосіб — пострілом зо зду в ший. Згідно з тим, що передають американські кореспонденти, три львівські тюрми були завалені ось так помордованими українцями.

Запідозрені в змаганнях до незалежності України.

Далі кореспонденти подають, що московська влада переслідувала ще й передше усіх тих, що їх запідозрено в „українським націоналістичним русі“, себто в русі за незалежність України. Особливо переслідувано їх тоді, коли вже Росія знала, що дійде до війни з Німеччиною. У Львові, подають кореспонденти, знайдено в одній тюрмі 250 українських трупів, в другій 150, а в третій 65. Знова в іншій тюрмі заважали, що багато трупів позакопували чекісти з поспіхом таки в самій тюрмі. Німецька пресова служба оголошує, що в Луцьку директор тюрми приказав вивести на подвір'я тюрми 1,500 ув'язнених українських націоналістів і всіх їх розстрілювано машиновими крісами, а тих, що були поранені, добивано з пістолів чи ручними гранатами. В Дубні знайшли в тюрмі 528 трупів, обидвох полів. Подібне діється і по інших українських містах і селах. Назагал американська преса передала звідомлення американських кореспондентів в такий спосіб, як вони це подали, тільки одні обширніше, а другі менше. Замітне хіба те, що „Нью Йорк Таймс“ згадав про ці звірства дуже коротко і написав „здогадки злочинства“. Многі часописи передали також світліни зо Львова, зроблені німецькою пресою службою, які переслали до Америки через радіо. Картинки ті представляють жахливі образи: збиту масу трупів, себто помордованих українців, яких намагаються розпізнати українські люди, яких обличчя повні сліз і розпуки.

СІКОРСЬКІ В ДОПОМОГУ СТАЛІНОВИ.

ЛОНДОН. — Бритійський міністер закордонних справ Іден довів до повного зближення ген. Сікорського, прем'єра польського уряду на вигнання, з І. Майським, советським амбасадором. Наслідком цього виїжджає до Москви польська місія, що займеться формуванням польського легіону в Росії для боротьби з Гітлером при боці Сталіна. Польський уряд рахує, що в Росії є до 300,000 польських полонених і вивезених. Та Майський твердить, що не буде більше як 30,000, бо решту поляків советська влада звільнила вже давніше. Сікорські говорив теж через радіо про польсько-московські відносини і заявив, що тепер уже Росія погодиться з Польщею і Польща назад дістане „свої давні землі“.

ПО ПОЛЬСЬКИ І МОСКОВСЬКИ.

МОСКВА. — Советське радіо визнає раз-у-раз до боротьби з „лятою колюмною“. Замітне, що говориться двома мовами: московською і польською.

НІМЦІ, ПОЛЯКИ І ПАДЕРЕВСЬКІ.

КРАКІВ. — Контрольована німцями радіова станція призначила 15 минут для згадок про Гната Падеревського, померлого польського піаніста. Говорено про нього як мистця і композитора, але не згадувано за його політичну діяльність. „Цодзени Гонец Краковські“, теж контрольований німцями, подав життєпис Падеревського і короткий опис похорону в Нью Йорку.

ЯК Є У ЛЬВОВІ?

ЛЬВІВ. — Американські кореспонденти, що доносять про відносини у Львові, кажуть, що большевицька влада ще не мала часу переміняти Львів на цікавий комуністичний лад. Далі, пишуть вони, тяжко довідатись щось від людей, бо люде цілковито застрашені й тероризовані, бояться чути, бо не знають, що станеться завтра. У Львові далі відчувається брак води і поживи. І є дуже але з каналізацією. Німці візвали до активності польсько-українські громадські установи, але яку заведуть німці цивільну управу міста, покищо не знати.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрому оголошується хоча б одне оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІДЧУВАЄМО ДАЛІ ОДНАКОВО

З того, що доходить до нашого відома через американсько-українську пресу, чи іншим шляхом, можна вносити, що в деякого з наших людей в Америці настали сумніви щодо того, яке має бути далі відношення до большевиків, Советів і Сталіна-антихриста. Тому, що „реальна політика“ заставляє Велику Британію, а з нею і Злучені Держави, змінити хвилево своє відношення до СССР, дехто думає, що вже всім нам прийде до „молитись і битись“ за перемогу Сталіна, навіть, якщо така перемога була по суті триумфом большевизму, себто глибоким ударом в християнську цивілізацію і культуру.

На нашу думку так не є. На те, що діється, не треба глядіти з якихсь принципових, моральних, етичних, християнських, культурних чи ім подібних боків. Бо якщо такі принципи взагалі заважали, то український народ був би тепер державним і самостійним і був би дістав допомогу від усіх християнських і культурних держав, коли ставив кривавий опір наступови проти-Христові, червоної Москви. А так було, що ті держави не тільки, що не дали ніякої допомоги Україні в її боротьбі з варварством і московським антихристом, але ще вислали армії, щоб добивали тих українців, що власними силами і власною кров'ю спинали похід червоної орди на західню Європу. Подібні „причини“ заважать і тепер на тому, що Сталін, представник світової безбожницької пропаганди, готов діставати поміч навіть і від християнських держав. Та на нашу скромну думку та поміч тільки завдасть Аліянтам великого клопоту. Бо за Сталіна ніякої помічі їм не буде, а тільки треба буде його постійно ратувати і пхати в дезорганізовані Совети воєнні матеріали, поживу та гроші. І ще наражати себе постійно на критику з боку безкомпромисових противників большевизму і червоної диктатури. Ось і тому, як нам здається, положення Аліянтів у боротьбі з Гітлером було легшим і менше складним, коли по їхній стороні не було червоного ката. Ось та справа, як нам здається, скоріє вясниться і самі Аліанти переконуються, що їм таки краще вести боротьбу з Гітлером далі самим ніж у спілці з кримінальниками — чекістами і їх вождом — Сталіном.

Та якщо так не сталося, як отсе передбачаємо, то й тоді ніяка сила в світі не може заставити наше сумління глядіти на Сталіна і большевиків як „союзників“. Ми тільки можемо бути заставлені застосуватись до таких справ як до „державної необхідності“. Але це вже зовсім інша справа...

У нашому сумлінні і переконанні Сталін і червона Москва були і є катми 45 мільйонів українців і десятків мільйонів інших народів, поневолених Советами. Це — така свята і болуча правда, що від неї не може відступити ні одна людина з української крові, якщо вона ще далі зачислюється до людської, а не звірячої породи. І тільки той, що так розуміє українську справу, розуміє теж і ту велику трагедію, яку відчують всі українські люди, приглядаючись теперішній світовій політиці.

Україна й Британія

(Для „Свободи“ з Канади).

За моєї пам'яті вперше поставив Україну поруч Британії мій старенький та розумний професор історії, Артур С. Мортон; у Саскачеванському Університеті, деє так на початку 1930. року. Було це перше групою будучих педагогів.

Одного дня ввійшовши до класу, де ми мали мати виклад про те, як навчати історію, побачив я на стіні, за професорським столиком, дві великі мапи: мапу Британії і України, що висіли побіч себе.

Для моїх шкільних товаришів і товаришок мабути не було в цьому нічого дивного, що отсе, можливо вперше, впадо якомусь професорови на думку поставити Україну поруч Британії. Та я нетерпеливо чекав початку викладу.

Увійшов до класу проф. Мортон. І знід своїх окулярів глянув по класі, скільки там було колишніх його студентів і студенток, що вчилися в цього історії, а ось тепер уже самі приготувались вчити історії інших. Усміхнувся до всіх знайомих облич, обернувся до мап і почав більш-менш так говорити:

„Мабути вам дивно, що для навчання, як вчити історію, я поставив на стіні мапу України поруч мапи Британії. Та зараз я вам це вясню. Пам'ятайте, що історія цієї іншої країни залежить у великій мірі й від того, де яка країна положена, як має природні границі, як підсоння, яку землю, і тим подібне. Ось тут бачите Британію, оточену з усіх боків морем. А ось тут, у Східній Європі, маєте мало-знамену країну, Україну, що не тільки, що не оточена морем, але й не має великих річок, ані гір, особливо таких, щоб боронити себе від сходу. Саме через щасливе географічне положення Британії, історія англійського народу пішла дуже щасливим ходом. Ми, що є англосаксонського походження, гордимось, що Британія стала нашою величезною обсерваторією, на якій, мовляв, ніколи сонце не заходить. Та біди українці, яких країна майже постійно була побоевищем, не могли ані своєї культури розвинути так, як ми, ані не встигли вдержати своєї держави самостійною, будучи під постійними ударами ворогів.“

Слова проф. Мортон зроби-ли глибоке враження на всіх нас в класі.

Навіть і на таких, що вперше про Україну почули. А вже

мені, то проф. Мортон зробив дуже мило несподіванку.

„І не радив би я вам, ось тим, що походить з Британії, як надто пишати та гордітись, що, мовляв, ми то маємо й величаву культуру й величаву імперію. Ну, а якщо було так сталося, що в давніні українці були зайшли до Британії, маючи змогу за морем спокійно розвиватись, а ваші старинні предки, англійці, були зате поселились в Україні, то чим не були б на тім становищі, на якому є сьогодні українці, а знову українці на тім становищі, що британці? А хто знає, можеб українці в Англії були створили навіть і кращу культуру як наша?“

Такі сміливі та розумні слова проф. Мортон навіть деякого й трохи образили в класі, як це мені здавалось, коли я споглядав на обличчя слухачів викладу.

„От, бачите, на сході від України, є наче велика брама між Уралом та Каспійським морем. Кризь оцей отвір безупинно з широким степів центральної Азії видиралися до Східної Європи різні монгольські кочівничі орди й заступалися за добою в глибини Європи. Та насамперед в Європі вдарили вони на східні межі України. І хто читав історію України, той знає, що бої з різними монгольськими ордами, то з хозарами, то з печенігами, то з тюрками, то з половцями, то з татарами Золотої Орди, то з кримцями, чи з турками майже не припинувалися на протязі яких вісім сот літ. Можна сказати, що оцей нарід, українці, всім сот літ своїми власними грудьми боронили Європу від азійських орд. Що тільки було в Європі відбудуватись, то через рік-два монголи це понищили. Тож якже міг оцей нарід свободно розвинути? І чи дивно, що їх держава не могла вдержатись, що впала, та що українці ще й досі є бездержавним народом?“

Такого викладу про те, як треба учителям вчити інших історії, до цього часу я ще не чув ніколи. І тепер почувуюсь дуже щасливим, що я одини-кий українець у класі, це почув, та що можу іншим перекласти про цю знамениту обсерваторію України благородним британцем — проф. Мортонем.

О. Івах.

„СОВЕТСЬКА ГРАНИЦЯ НА ДУНАЮ“

„Документальна фільма звільнення Басарабії та Північної Буковини“.

Так називається найновіша більшовицька пропагандивна фільма, що тепер висвітлюється в кіні „Сентрал“ на Бродвею в Нью Йорку. Хоч під наголовком зазначено, що це продукція „Центральної Української Студії Документальних Фільмів“, проте сама фільма немає ні українського змісту ані духу. Самі образки — це одні й ті самі парадні, які нічого не говорять. Зате далеко вимовнішою є мова англійського коментатора, який поясняє та інтерпретує фільму „визволення“ Басарабії та Буковини.

Темою фільми, очевидно, є окупація большевиками Басарабії та Північної Буковини при кінці червня 1940. р.

На початку говорить советський коментатор, що „Басарабія була все частішою великою російським народом, що живе зараз за Дністром“. А населення Північної Буковини „привязане до Советської України спільною історією як також єдинством мови та національного укладу“.

Потім показують окупацію Басарабії, Північної Буковини й устя Дунаю. Румунські війська опускають територію. Надходить червона армія. П'ятають всюди хлібом, сіллю й цвітами. Населення, яке коментатор називає „українцями, жидами та молдаванами“, виглядає страшно: обдерте, голодні, перебігане. Красноармійці з радости обнімають селян та цілують їх. Армія їде на повзях, самоходах, конях і, очевидно, спадає легкопадами з великих бомбовиків. Всюди відбуваються зараз мітинги, агітаційні збори, на яких політруки та спеціальні агітатори оповідають про „радісне та щасливе життя в країні рад“... Червоноармійці принесли навіть грамофон для селян та розложили його з спеціальною парадною на траві, неначе якусь надзвичайну новість, якої ніхто на Буковині не видав. За тим, по селах та містах Буковини й Басарабії розкинено велику кількість московських газет, брошур та книжок. Ніде не показано, що українське населення, що так дуже терпіло з боку румунів, всетаки користувалося рідною мовою. Серед маси привезених з СССР газет, ми побачили тільки київського „Комуніста“ та „Советскую Україну“, видавану в Києві, але по московським. Румунські написи в Чернівцях, Кішеневі, Акермані, Хотині, Ізмаїлі та

по інших містах „нова“ влада заступила московськими, хоч згідно з поясненнями коментатора, це є українська територія, на якій живе українське населення у більшості. Большевицька кіннота, на малих кониках галопувала бундючно, при чому навіть музика заїнтонавала український мотив. Бо позатим була кругом тільки одна московщина. Замітне теж і те, що серед тих, що так радісно „витають“ большевицьких „визволителів“, дуже було мало таких, щоб їх можна було пізнати, що вони українці... Була одна група в густільських строях. Це мабути були одиноки українці, що „витають“ большевицьких окупантів, хоч приглядаючись гуцулам ніяк не можна було догадувати на їх обличчях справжньої радости.

На фільмі бачимо також марш Симона Тимошенка, генерального секретаря КП(б)У Микиту Хрушова й ген. Жукова. Тимошенко походить сам з Басарабії. І йому його односельчани (між ними й його рідний брат), вчинили оваційне прийняття в рідному селі. При тій нагоді коментатор згадає про родинні околиці Тимошенка, й підкреслює, що в Кишиневі жив великий московський поет Пушкін, та що звідтам походив советський отаман Котовський. Цей останній відомий з диких та кривавих розправ над українськими воєнними полоненими та селянами в 1918—1919 р. Він командував 45. „краснознаменою“ дивізією, яка між іншим брала участь в боях під Крутами та Києвом у січні 1918. року.

Інші українські історичні міста, такі як Хотин, де Петро Конашевич Сагайдачний в 1621 р. розбив турків, чи Бендері, де помер Мазепа по нещасливій битві під Полтавою, і це в інтерпретації офіційного большевицького коментатора „славні історичні місця російської культури“. В Акермані, говорив коментатор, „славний полководець російського народу ген. Суворов любив турків“. Українцям представляють Совети Мазепу як „зрадника українського народу“, однак реакціонер та інструмент царської імперіалістичної політики Суворов — це „славний полководець російського народу“.

Советська армія, хоч це мали бути ніби найкращі ударні частини, виглядає на фільмі дуже мізерно. Веселі усмішки до селян виглядають неприродно, бо — шитивно. Зверхній вигляд вояків викликає сумні

та пригноблююче враження, навіть тоді, коли та армія співає веселі пісні. В фільмі видно, що Совети хочуть виказати велику силу. Постійно іде військо, пересуваються маси повзів. Всюди літають літаки чи спадають парашутисти. Та проте все те робить враження якоїсь примітивності. Відчувається, що щось бракує.

Можна припускати, що в подібний спосіб представляють Совети цілу окупацію Західної України, намагаючись представити себе перед світом в ролі „визволителів“ там, де їх найбільше ненавиділи.

Пошесте Історії

Коли сучасність недописує, то пишеться історія. Та є тепер і в СССР. По „історії“ СССР, основи якого існували вже ніби 3,000 років тому, прийшов „Короткий курс історії комуністичної партії“, по ній з'явилась недавно коротка „історія“ України, тепер має з'явитися історія червоної армії, що ризикую перевищити своєю фантастичністю всі попередні. В кожній разі „Ізвестія“ з 18. IV. пишуть з цієї нагоди між іншим наступне:

„На фронті громадянської війни, у визвольних (!?) походах (на Західну Україну і Білорусь) і в боях з білофінляндцями вислали частини червоної армії нові героїські сторінки в свою історію. Калінін заявив 19. IX. 40., що у нас мало культивується боеві традиції військових частин. Треба, щоб кожний причислений до того чи іншого полку знав цілу його боеву історію, всіх його героїв і всі боеві нагороди, всі його перемоги в змаганнях і маневрах, (за браком справжніх). Керманіч Головної Управи політичної пропаганди червоної армії, комісар першої ранги тов. Запорожець наказав скласти історію всіх частин і об'єднань червоної армії. Тепер цю роботу виконується на основі документів і споминів учасників. Дуже допомогли при тій роботі і письменники... (мабути більше учасників)“.

Взирцем фантастичності цієї „історії“ є поданий часописом опис героїста 90-тої дивізії та одного з її командантів, якогось Писменного, що „самий застрілив не менше 30 ворожих вояків і офіцерів. Його раненого виніс з бою самий ранений санітар Потапов; тим часом противник опускав поспішно свої укріплення відкриваючи шлях цій і іншим дивізіям... На боевих традиціях червоної армії треба виховувати не лише молодих вояків, а й цілу молодь Советського Союзу...“

ІВАН ГОРИШІВСЬКИЙ.

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ

(ПЛАН МАЙСТРА ДМИТРА)

Історична картина з життя львівського братства в XVII. в.

(25)

— В сусіда, в господі залишився. Хочете, приличу.

— Давайте його сюди. Пробуємо. Купиш, не купиш, поторгувати можна.

За хвилину увійшов агент. Невеличкого зросту, чорнявенький, кучерявий, обличчя жовте, аж темне, очі великі, темні, ніби вогні. Поклонився всім і чемельсько сів на лаві.

Купці почали перепитувати, хто він. Відповідав радо, з милою усмішкою. Називається Стефанос Караполу, або Ісван Бекеш, або Селім бен Алі — або як хто хоче. В усього народу треба мати ім'я. А він скрізь бував. Найбільше в Стамбулі проживав, бо це велике місто. Але й Смирну³²⁾ знає, й Антіохію, й Атені, й Сиракузи — в справі-вах усюди їздив. Якої він на-

³²⁾ Смирна по турецьки Ісмір — місто на південно-західній Азії, була колись грецька столиця, хоч належала до Туреччини; 1922 р. турки греків ізвідати прогнали; Антіохія — місто в північній Сирії; Атені — столиця Греції; Сиракузи — місто на Сицилії, південній частині.

або певним сріблом. Це багато? Львівські купці не знають торгових звичаїв. Може спитати їм на вісім, сім. Що? Дайте тільки п'ять? Це хіба для заохоти, бо він до цього не звик...

Так він торохкотів м'лявим, чемним голосочком, уважливо прислухувався до кожного слова, на все охоче відповідав. Питалися же львовяни, чи може зараз-таки укапати їм купців, чи треба довше чекати. Відповів, що все на всі виробили є готові купці, — тільки треба їх знати. Завтра вранці може привезти. Але спершу докладно треба сказати, кілько чого є на продаж. Як то докладно? Кілько є штук, чи мір кожного роду. Це нашим купцям не подобалося. Як говорити незнайомій людині, кілько чого є на возі, — це тайна кожного! Ніяково жось.

Але Дмитро зважився. Нехай завтра привезити купця. Має на продаж тільки шапок таких, тільки інших, — усе подавав докладно. Агент записував собі у книжечці. Коли Дмитро скінчив, він допитливо поглянув:

— А ще не сказали ви, кіль-

ко є кримок і кілько соболевих.

— Еге, — скрикнув Дмитро, — я забув! Але звідки ви знаєте?

— Як був сьогодні при вашому возі все оглядав. Аж тепер Дмитро нагадав собі, що цей чоловічок кілька разів заходив до нього й нишпорив у возі.

— Ну, — сказав він зачудований, — ви справді купець неабиякий, що все так добре оглянули.

— Це моє ремесло, я з цього живу, — чемненько відповів агент.

Обіцяв зйти вранці. Присів не відкривати воза на торзі, доки він не прийде. Баршівне п'ять від ста — нагадав — але монета доброї ваги, не обрізувана.

Інші купці рішилися чекати, як Дмитро справа піде. Він же голова каравану, нехай перший пробче. Ніч була, то й порозходився спати.

Та не всі. Гордій, якому вже рана гоїлася, вийшов стежечкою городам. Пахли буряки, кріп, ще жось зілля. Він перейшов між грядками, дійшов до плота, сів і дивився попе-

ред себе. Там між кущами біліли стіни сусідньої хати. Він постояв трохи, потім тихенько свиснув. У городі скригнула хвирточка, почувся кроки по стежці. Гордій почекав трохи і знову дав знак.

Зпоза кущів висунулася Гануся.

Вранці, як уже в місті почався ярмарковий рух, до

Великий купець.

Дмитра прийшов Степан Караполу й попрохав його йти з собою до купця, що його чекає. Пішли підгору, недалеко замку, де стояли боярські двори. Підійшли під заможний двір, обведений ровом та високим частоколом. Агент постукав, відчинили ворота, й обидва ввійшли на подвір'я, викладене гарно камінням. Серед саду стояв мурований дім, із ганком, на білих стовпах. Увійшли до сіней, а звідтіля до кімнати. Вікна виходили на схід, світило в них сонце, але в вікнах були завіси, і в кімнаті було напів темно. Дмитро спершу не міг добачити нічого, але з кута відізвався веселий голос:

— Салем алейкум³³⁾.

Дмитро глигнув туди, — очі привикли до темряви — і побачив на землі старшого чоловіка, що на-пів лежав на подушках.

— Вітайте, гості! — сказав господар, не підводячись з місця. — Сідайте.

Дмитро підійшов і, вагаючись, спинився. Сідати можна було тільки на землі, на розстеленому килимі.

— Чужинець! — засміявся веселий господар, — не знає наших обичаїв. Але звикнете, сідайте.

Усів Дмитро, сів і Караполу. Господар був огрядний, на обличчі весела, трохи жартівлива усмішка. Нагадав собі Дмитро, що бачив його на торзі; це був його сусід, власний крамничі з шовковими матеріями.

— Він думає, що до турків понав, а ми християни, греки. То я тільки для вигоди по-турецьки влаштувався. Напетесь кави?

Дмитро чув про цей турецький присмак, хоч його ніколи не пив; знав, що лікарі

каву на татар приписують. Приняв від господаря чашечку з чорним течивом. Але й бо гірке! Тільки Дмитро не показував по собі, що йому не смакує. Господар підсунув йому мисочку з солодощами — можна було закусити.

(Дальше буде).

ГЕН. КЛОД АФЛЕК,

що став командантом британських військ на місці Бейвела на Близькому Сході.

³³⁾ Салем-алейкум — арабське привітання (мир із тобою).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПРАВДА

С. А. Лозовський, віцекомісар заграничних справ, дякуючи Америці за її проти-Гітлерівське становище, запевняє, що Гітлер не зможе встоятися. Пригадав при тому на слова Наполеона, котрий сказав:

„Не можна сидіти на багнетах“.

Зовсім слушно. Однак, як не міг сидіти на багнетах Наполеон, як не зможе сидіти Гітлер, чи потрапить штурм Сталін?

ХТО БЕТЬСЯ, ТОЙ МИРИТЬСЯ

Бертрем Д. Гулен, спеціальний кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, пише з Вашингтону:

„Прем'єр Сталін може піти дуже далеко в своїх уступках Гітлеру, щоб урятувати себе й свою (комуністичну) партію. Це не було б ніякою несподіванкою, якби він згодився відступити Німеччині кавказькі нафтові території...“

На доказ, що це можливо вказують на те, що Сталін не нищить нафтових шибів на Кавказі, а мовляв, ховає їх для Гітлера.

БОЛЯТЬ КОСТИ ЗА ГРІХИ МОЛОДОСТІ

Посварившись за Сталіном, став Гітлер голосити хрестосний похід проти комунізму. Пристали до нього його „союзники“. Пристали „кучкові уряди“. Пристали Квіслінги.

Робив потім натиск на Ватикан, щоб Ватикан поблагословив похід. Зрозумів, що без Ватикану властиво нема „хрестового походу“.

Папа не піддався натискові й в своїй промові пропустив усі натяки на Гітлеровий „хрестовий похід“.

Певно пам'ятає Ватикан, як Гітлер ходив „хрестовим походом“ проти Ватикану.

ДЕ ПАНИ БЮТЬСЯ

Хвалиться нацистичний уряд, що він дуже хитро вибрав час на напад на советський союз: мовляв, збіга в Україні ще зелені й їх ще не можна знищити огнем.

За кілька днів потім хвалиться російський уряд: ого, ми таки збіга нищемо. Ні одного зерна не дістається в ворожі руки.

Виходило би, що не буде української пшениці їсти ні Гітлер, ні Сталін.

Нарікати на це нема причини. Так і повинно бути. Однак, і Гітлер і Сталін будуть мати що їсти. А що буде їсти український хлібороб?

ЗМІНЯЮТЬСЯ ЧАСИ

У московському донесенні про настрої серед російських мас говориться про російського летуна Байдукова, що, мовляв, сказав: „Гітлер це найбільший живучий бандит, ворог людства — Гітлер, що з своєю фашистською клікою напав...“

В одному ньюйорському театрі показують советський фільм „Лінія Манергайма“, в котрій заповідач говорить: „Російські війська здобули величезні маси зброї й амуниції, а вся ця зброя була зроблена в Англії й Франції, котрі мали скористати з нападу на советський союз“.

Це було сказано в часи сталінсько-гітлерівського братання.

ЧИ НЕ ВВІДУТЬ УСПИХИ В ПРИВИЧКУ

Російські донесення говорять кожного дня про те саме: Мовляв, нам вдалося задержати

ти наїзників коло Перемишля. Потім читаємо: нам вдалося задержати наїзників коло Львова. Пізніше, нам вдалося задержати ворога коло Тернополя.

Як так далі піде, то за якийсь час їм удасться задержати ворога під Москвою.

ЩО ЧІЄ?

Переслав радіомімецький уряд з російської війни світу, що представляє перехід німецьких повзів через горіюче село.

Підписав світліну: Націстичні повзи ідуть горіючим російським селом.

Як світлина представляла, як населення витече німецькі війська, то було сказано: литовське село. Як світлина представляла валення пам'ятника Леніна, то було сказано: українське село. Як село горить, то вже російське? Невже німецькі війська дійшли вже до російських сіл?

Чому ж, як село горить, то вже російське? Невже німецькі війська дійшли вже до російських сіл?

СТАЛІНІВСЬКА ЛІНІЯ

Читаємо в російських донесеннях: російські війська ступили на оборонні позиції. Російське населення відступило. Далі: наближається битва на Сталінській Лінії.

Це дещо нагадує слова англійського письменника Кобета про Англію: в нас все державне називається королівським; лише державний довг національним.

НЕ МАЮТЬ СВОЄІ ПШЕНИЦІ?

Донесать вісти з Берліну, що німецьким військам у Галичині помагає мадярська армія, що, мовляв, перейшла Карпати й посувається в північно-східному напрямі.

Чого там хочуть мадяри? Адже в них земля врожайна й може вижити все населення.

Чи хочуть вони піднести претенсії „корони св. Степана“ до Галичини? Чи може не мають уже кого вішати на своїх боці Карпат?

ВОЄННІ ВТРАТИ

Кажуть російські донесення, що наступаючі німецькі війська мають два рази більші втрати, як відступаючі російські війська.

Яке значіння має це обчислення? Чи не хочуть вони цим сказати, що, мовляв, у нас Іванів багато?

НЕБОЯ ВОВКИ ЗІЛИ

Говорив президент Рузвельт у своїй промові на Четвертого Липня:

„Ми знаємо, що ми не можемо врятувати свободи між собою, в нашому власному краю, як усі довкола нас, наші сусідні держави, втратили свободу“.

Каже сенатор Гвілер: „Ми можемо остатися надалі щасливою й добробутною оазою свободи в пустині диктатури“.

І те саме, що нині американцям говорить Гвілер, не так це давно говорили інші Гвілери полякам, французам, данцям, бельгійцям, данцям.

НЕ ЧИТАЛИ?

Москва вислала Злученим Державам поздоровлення з нагоди Свята Незалежності.

Чи читали в Москві, що президент Рузвельт з нагоди цього свята говорив про „спротив проти свободи у формі кількох нових тиранських практик“?

Коли говорив про кілька тираній, то певно він не мав на думці самих фашистів і нацистів.

ВОЛОД ДОРОШЕНКО.

ДО ІСТОРІЇ ВЗАЄМИН НАДДНІПРЯНЩИНИ З НАДНІСТРЯНЩИНОЮ

Наукове Т-во ім. Шевченка „Літературно-Науковий Вістник“ були в дев'яностих роках видимими лучниками обох перетягів чужими кордонами частини широкої української землі — російської й австрійської найманщини. Крім літературних і наукових вели й до зв'язків особистих. На Загальні Збори членів Наукового Т-ва нерва приїждять і члени-наддніпрянці. Взагалі тепер поїздки російських українців до Галичини стають звичайною річчю. Крім старших діячів часто перебувають тут, головують у Львові, й молодші, що задержуються тут довше, вчащають на університет, а разом беруть участь у місцевому житті. Уже в кінці 9-тих років перебувають у Львові Юрій Тобілевич (син Карпенка Карого) та поет Мик. Вороний, який особливо близько ввійшов у місцеве життя. Працює він у бібліотеці Наукового Т-ва, в редакції „Зорі“, нарешті в галицько-українському театрі „Бесіди“.

Пізніше в літку 1904. р. до Львова зіжджає цілий гурт головно високошкілної молоді з Наддніпрянщини на так звані „Українські Наукові Курси“, улаштовані коштом Е. Чикаленка й заходом М. Грушевського для поширення серед наддніпрянського юнацтва відомостей про Україну. Деякі з курсантів не обмежилися побутом у Львові, але побували й на провінції, відвідали Гуцульщину, Бойківщину. Ці курси вперше звели ширші круги галицької молоді й взагалі громадянства з такою значною кількістю молоді наддніпрянської. Нічого й говорити, яке велике значіння мали вони для обох сторін.

Крім Вороного на галицькій сцені бачимо й інших наддніпрянців і перед ним і пізніше. Здебільшого були це другорядні сили. З визначніших служив колись (у 1875. р.) М. Кропивницький, опісля Косиненко, далі М. Садовський та М. Заньковецька й ін. Знайомлючи галицьких акторів і публіку з кращими традиціями наддніпрянського театру, причинилися вони чимало й до поліпшення й самого театру й вироблення смаку в публіки. Нічого й згадувати, що песи наддніпрянських акторів уже здавна зайняли в галицькому театрі визначне місце. Ще в 40 і 50-тих роках мин. ст. на галицькій сцені почали виставляти, зпочатку в перерібі місцевих письменників, а потім і в оригіналі наддніпрянські песи — Котляревського, Квітки й ін.

В дев'яностих роках, у зв'язку з повстанням на В. Україні революційного руху, в Галичині осідає ціла колонія молодих наддніпрянців. Це здебільшого члени першої великоукраїнської політичної організації — Р. У. П., себто „Революційної Української Партії“, що згуртувала тоді в своїх рядах усе, що було живого серед молодшого покоління Наддніпрянщини. Зпочатку в Чернівцях, а потім у Львові осіли висланці Р. У. П. для провадження партійних видавництв та вже незабаром опинилися тут і ті члени партії, що мусили втікати від переслідувань царської поліції, а рештувань, в'язниці, тощо. Сюди приїздили з України й інші члени партії по партійній літературі. Ця молодь оберталася головно в союзнних собі кругах галицької молоді, студентів високих шкіл, головно соціал-демократів. Зпоміж членів Р. У. П., що тоді проживали в Галичині, чи Буковині, слід згадати: Д. Антоновича („Муху“), В. Винниченка („Деде“), А. Гринченківну, М. Меленевського („Баска“), О. Скоропис-Йолтуховського, С. Петлюру, М. Ткаченка (Хвиля) й ін. Крім еруптивних, були тут і інші молоді діячі, як от Б. Ярошевський, що стояв тоді на голі УСП — Української Соціалістичної Партії, яка злилася згодом із Р. У. П.

Поза своїми партійними справами брала ця еміграція деяку участь і в місцевому житті, головню літературному. З вибухом першої російської революції ця емігрантська колонія, розуміється, опустіла, але не надовго. Швидко реакція викликала нову емігрантську хвилю.

В 1907. р. Львів стає знов осідком наддніпрянської революційної еміграції, цим разом далеко численнішою й різноманітнішою. Крім українських соціал-демократів (колишніх еруптивних), появляються соціалісти-революціонери, ба, навіть радикали. Всі вони зосереджуються у Львові, а почастіше в Чернівцях більш-менш настало, та в протинстві до попередньої еміграції глибоко входять у місцеве життя.

Це цілком зрозуміла річ: наді на близький поворот нема, треба влаштуватися надовше, а для того шукати собі заробітку. Більшість знаходить собі заняття по різних галицьких інституціях, де працює для добра нової батьківщини, а разом бере діяльну участь у місцевому громадянському та літературному житті, що раз глибоше входять у це життя та переймаються його інтересами. Варто тут піднести зокрема участь, напр., А. Жука в галицько-українському кооперативному русі, М. Залізняка в студентському, Д. Донцова в публіцистиці, М. Гаврилка в мистецтві, Г. Хоткевича у літературі (його „Кам'яна душа“, „Гірські акварелі“) і т. д. Участь у реальній роботі в умовах вільного конституційного життя була доброю школою для еміграції, відзначуючи її від вузького доктринерства. Галицька дійсність мимоволі навчала наддніпрянців поважно ставитися

НЕ ХОЧУТЬ НАЦИСТИЧНОЇ ГАЗЕТИ.—Студенти в Монтевідео, столиці Уругваю, друкують копію першого числа газети „Лібєртад“ (Воля), бо на їх думку газета схильється до нацистів.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЯ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.
Philadelphia, U. S. O.
Campaign.

Тисячі молодих людей, між ними багато українців, що служать в американській армії, в таборах від свого дому і родин, відчувають в хвилинах вільних від військової служби велику тугу за своєю рідною і приятелями. В таких чутливих хвилинах їх треба розвеселити і потішити відповідними підприємствами, чи то концертом, книжкою, газетою, танцем, чи водовієм. Це не належить до уряду, тільки до громадянства. На це потрібно фондів.

Американський комітет для збирання таких фондів запропонував українцям до помочі. Казали американці до майора Дармограя: „Вас українців в Філадельфії є багато і багато Ви можете в тій справі зробити. Ціль добра і ясна, допоможіть нам“. Майор Дармограй з тим погодився, як і кожний з нас з тим годиться, і попросив підписаних під цим листом до помочі.

Звертаємося отсим до громадянства і організацій виасигнувати певну суму як дар на ту ціль і зайнятися між членами, приятелями і знайомими збіркою, яку просимо переслати чеком виписаним на імя: United Service Organizations—до Walter Gallan, c/o Security Bank and Trust Company, Girard Ave. and Franklin St., Philadelphia, Pa.

Ми, українці, беремо чинну участь в обороні нашої прибраної вітчизни — Злучених Держав Америки. А всякі нісенітніці і оскаржування, якими наші маленькі вороги стараються наш шкодити, відбиваємо сильною атакою, себто льоальними діями і жертвами.

Такий заклик як цей є одним з таких діянь.

В надії, що зрозумієте вагу цього заклику і негайно прийдете щедру жертву, остаємо з глибокою пошаною:

Майор М. Дармограй, пред.;
Д-р Володимир Галан, скарб;
Д-р Павло Дубас, секретар.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕГІОН ЗА БІЛЬШУ ПОМІЧ ДЛЯ АНГЛІЇ

КЕНЗАС СІТІ (Мо.). — Підчеркуючи становище Американського Легіону до нової московсько-большевицької війни, національний командир Легіону Міло Варнер заявив, що Американський Легіон домагається посиленої помочі для Англії, свободи на морі для американських кораблів та дальше ворожо ставиться до комунізму, фашизму та нацизму.

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКІ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

YOUR ARMY

(This is the twelfth of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization. Succeeding articles will be published each week until the series is completed).

From the earliest times the supplying of an Army has been one of the most difficult problems confronting a commander. Leaders of the Great barbarian hordes solved it by having their troops live off the country. In the Middle Ages European commanders solved it in the same manner. The small professional armies of the 17th Century were generally based on towns in which magazines of supplies had been established. A great modern army however, cannot be provisioned satisfactorily by either of these methods. It required the resources of an entire nation to keep it in the field.

The responsibility for planning the supply of the United States Army rests on the Supply Division of the General Staff of the War Department, known as G-4. This duty brings G-4 into contact with virtually all of the other branches of the General Staff, as well as with the procurement branches of the Army. G-4 is required to make such plans and policies as concern the distribution, storage and issue of supplies, along with plans for transportation by land and water and for providing facilities at points of embarkation.

One of G-4's major responsibilities is the making of plans for satisfying the Army's requirements in real estate and for the construction and maintenance of all buildings needed for the training and housing of troops and for the storage, distribution and issue of supplies to the troops. With the development of the National Defense Program the responsibility of G-4 in this field became tremendous. At the start of the current fiscal year shelter was available for 227,000 men. The successive increases in the Regular Army, the mobilization of the National Guard, and the establishment of Selective Service present the problem of housing 1,418,000 men.

In solving this problem G-4 found it necessary to plan the development of some nine stations with populations of more than 30,000 men; 36 stations varying in capacity between 10,000 and 30,000 men; and some 200 stations with populations of fewer than 10,000 men. At all of these it was necessary to undertake extensive construction operations. In some instances cities were developed on virgin ground with all of the public utilities required by a municipality—electric, water, sewerage and road systems along with cold storage plants, hospitals, and recreational facilities.

G-4 also is charged with the duty of planning for the acquisition of large areas for training maneuvers and, in meeting the Army's needs, initiated plans which result in the purchase of real estate in 113 different localities and leasing operations in 94 different sections of the country. The Army also leased 1,473,650 square feet of warehouse space; 192,777 square feet of office space and 4,473 acres for airports and landing fields.

Great as these responsibilities are they are dwarfed by G-4's duty of planning for the equipment of the men and arranging for the thousands of different articles needed by a modern army. Planning to provide the individual equipment of the soldier is an enormous task. Millions of articles of clothing must be provided, in a wide variety of sizes. The smallest man accepted by the Army is five feet tall and weighs 105 pounds. The largest soldier accepted is six feet, six inches tall and weighs 184 pounds or more. There are all the sizes in between—stout and slim—and G-4 must make its plans so that when any of these widely varying types enters the Army, shoes and uniform, socks and underwear which will give him some semblance of a fit are available. This problem probably taxes the ingenuity of the G-4 Division more than any other phase of its wide range of supply activities. (The thirteenth article of this series dealing with the War Plans Division will appear next week).

КАТОЛИЦЬКІ ЄПІСКОПИ В НІМЕЧИНІ ПРОТЕСТУЮТЬ

БЕРЛІН. — Німецький католицький єпископат, підкреслюючи свою льоальність до уряду і вітчизни, виступив у пастирським листі з гострою критикою відношення нацистського уряду до католицької церкви, зокрема до шкільництва, монастирів і т. п. При тому згадується окрема за католицьке священство, що боїться на полі бою.

ДЛЯ ОБОРОНИ.—Діти й молодь зголошуються до поштового уряду в Вашингтоні, щоб купувати оборонні значки. Наймолодший купець має всего 16 місяців.

Д-р ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ.

Короткий Огляд Української Музики

(3 серії докладів на українські теми, що були влаштовані Департаментом Східно-Європейських мов Колумбійського Університету з У. Н. Союзом).

(4)

Весь цей безцінний скарб можна формально поділити на два роди: „Пісні” й „Думи”. „Пісні” мають рівноскладовий, строфічний характер і в них перший вірш є зразком для решти, через те мелодія падає над словом і його наголосом: Мелодія, вилившись в певну форму в першому вірші, залишається незмінною і в решті віршів, так само як і ритм. Інакше справа стоїть в „Думах”. „Думи” — це вільний і мелодійний речитатив — імпровізація з мелодійними закінченнями на кінці періоду в формі мелодійних фігурок. Самі кобзарі, що співають ці думи, називають їх „Думами”, „Думи”, „Козацькими” або „Лицарськими піснями”, бо вони є витвір козацької та літописної героїчної чини. Разом з тим вони є продовженням Лицарської поезії княжого періоду, противом якої є „Слово о полку Ігоревім” з XII ст.

В своїй розвитку „Думи” пережили три доби й кожна доба поклала на „Думи” свою печать. Щоб зрозуміти характер „Дум” кожної окремої доби, треба дати історичний огляд їх Отже:

Перша Доба. В половині XIV ст. починається розпад Золотої Орди, яка зруйнувала була Київську Державу. Литовський князь Ольгерд побирав Татар в 1363 р. і забрав від них всю Україну від Чернигова по Чорне море. Разом з Литвою Україна входить далі в склад Польщі (1413 р.). Золота Орда розпадається, від неї відходить Кримська Орда. Між тим вбивається в силу Москва і входить з Кримською Ордою в союз проти Польщі, яка звязується з Золотою Ордою про-

цей період найбільшого духового напруження українського народу був разом і розквітом козацького епосу. „Думи” з того часу мають підклад реалістичний, настрій їх бадьорий, козацький елемент в них активний, а тон їх героїчний, або згріжливо-іронічний до ляхів. Темі: — боротьба з турками, татарами та ляхами. Тут же в наслідок внутрішнього чуттєвого підвищення з'являються моралістичні тони в думах повчаючого характеру. Разом з тим повна ідеалізація козацтва, як захистника віри й правди, а Хмельницького, як Вождя-Визволителя.

Доба Третя. Після Хмельниччини, з р. 1657. розходяться інтереси вищого козацтва з нижчим, повстає невдоволення, яке використовує Москва і прибірає до рук Україну, та сприяє упадку козацтва. Разом з цим зникають і „Думи”. Як уже було сказано „Дума” є мелодійний речитатив, де слово падає над музикою. Але стрункість загальної форми досягається поділом на періоди (хоч і нерозмірні, але закінчені) певною мелодійною фігурою-фігурією. Вони побудовані на спеціальній українській скалі (мінор з побільшенням IV і VI ст.). Повні орієнтаційні мелізматичні прикрас, які надають їм великої імпресивності. Музичне коріння їх криється в голосінні по померлих праісторичної давності. Дуже трудні до виконання і недостатні через те широким масам співаків. Утворювались самими учасниками оспіваних подій за зразками спершу піснями, а далі літературними. Форма їх оригінальна, якої не подібують у жадного народу. Співались під акомпанімент „бандури”, цинкового інструменту з 12-23 струнами, азійського походження.

Пісні Чумацькі.

Це є пісні торговельної класи, яка за давних часів користувалась для транспорту волами, возила хліборобські продукти на далекі окраїни України — в степи, на Січ, в Крим, на Чорне море, на Дні, а звідти привозила сіль, рибу, кавяр. Цю „чумачкою” себто торговлю, займалися не тільки прості козаки, але й сичовики, міщанство й шляхта. Звичайно збиралась компанія, що складала так звану „валку”, караван возів, запряжених себе отамана, брала з собою зброю на нещасливий випадок, харч, на передній віз ставила клітку з півнем, який служив хронометром, і пускалась в далеку й небезпечну дорогу. Поки їхали землями Запорожжя, дорога була спокійна, але коли переправившись через Дніпро, пускались в безводні степи, — небезпека чигала на кожнім кроці: то нападали татари, то розбійники, то траплялась хвороба, чи на чумака, чи на волів, — рідко чумака обходила без пригоди. Через те в чумачку йшли люди

ЦАРИЦЯ РИБОЛОВІ.

Панну Ленору Темсер Теф вибрано королевою рибачього сезону ловлі тарпона. Вона одіта в одяг, що наслідує рибачу дуску. В руках у неї „тарпон”, пійманий Диком Гидуковичем з Галвестону.

Відважні й здорові, а пригоди й небезпеки робили характер замкнутий і суворий. Зате простори степові, безкрає небо і тиша, самотність і поезія далекої мандрівки хвилювали творчий дух і він виливався в пісні, повний степової мелодії й краси, та яка є найкращим зразком української поезії й музики. Чумацтво процвітало на Україні до половини XIX ст.

Пісні Побутові.

Пісні побутові малюють приватне життя як суспільства так і окремої одиниці. В народній пісенній літературі це є найбільш розвинута і найбільш розвинута діалектна. Тут діалектні охолоплені життя чоловіка на всім його протяж — від коліски до гробу. Тут знаходимо найбільш розвинені зразки як пісні індивідуально-одноголосної так і гуртової-поліфонічної, а також найкращі зразки народної поезії. Особливо виражені в них мотив любовний, якому віддані найкращі мелодії глибокі змістом і чутним та майже завжди овійним подихом меланхолії й цілком далекої від еротизму. Мелодії мажорного складу дихають життєдальністю, життєвою радістю, іноді повні гумору, але завжди — тонкої грації. Поруч з мелодіями безкрайньої широти, вражають уху чіткість ритмів танкового характеру.

(Дальше буде).

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ОБОРН, Н. Я.

Організаційні збори відділів У. Н. Союзу та нова кампанія.

В неділю, 29 червня 1941 р. відбулися організаційні збори 38, 202 і 283 відділів У. Н. Союзу в галі св. отця Ніколая, в якій міститься домівка 38. відділу. На зборах, на які прибули всі урядники та більше число членів та членкинь згаданих відділів, був прийнятий союзний організатор п. Антін Маланчук.

Збори отворив кошований 283 відділу й покликвав президію зборів, в склад якої увійшли: пані Е. Грубий, предсідниця 202 відділу, п. М. Тарбой, предсідник 38 відділу, і секретарі п. І. Наугольняк, панна А. Галін і Е. Саварин.

Союзний організатор п. Антін Маланчук виголосив відтак довший реферат про поліси У. Н. Союзу та дав обширні пояснення в справі дитячих грамот клас 4 і 5, які були прийняті на останній XX. конвенції У. Н. Союзу.

Після запитів, на які п. А. Маланчук давав вичерпуючі відповіді, присутні одноголосно ухвалили повести кампанію за приєднанням нових членів до Українського Народного Союзу. Всі присутні заявили, що охотно будуть по-магати союзним секретарям і організаторам організувати нових членів. Заявили, що вже за п'ять днів почнуть сильну та організовану кампанію за новими членами.

Честь тим, що так розуміють народню справу:

СЕКРЕТАРІ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗБОРІВ:

Е. Саварин, від. 283 від. У.Н.С.
І. Наугольняк, 38 від. У.Н.С.
Анна Галін, 202 від. У.Н.С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТ АЙСЛІП, Н. Я. — Збори відділу 433, відбулись 12 липня, в годині 8. вечером, в галі церковній, на котрі просились всі члени, щоб прибули, бо є важна справа до погодження. — Уряд.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбулись в неділю, 13 липня, в 2. годині пополудні, в Набожницького. Просили всіх членів прибути на збори, бо буде справляння урядників і контролорів за пів року. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Місячні збори Тов. Українська Січ, від. 421, відбулись 12 липня, в Українській Галі на Проспект ул., в 8. годині вечером. Просились всіх членів прибути на збори, щоб залагодити тов. справи, бо то не вистаріє лише заплатити членську вkladку, а на збори не приходити, бо кажуть без мене обійдеться. Ми завжди так говоримо, тому ми завжди позаді інших народностей. — За уряд: П. Шеремета, предс.; М. Шиніська, кас.; П. Чесник, секр.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, НЕРВІВ І ШКІРИ, жолудка, нирок, мочевого міхура, загальне ослаблення, вухи, нерви, жовтість.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЇДІВ НА БАЖАННЯ X-RAY
Поради Даром.
Екзамінація і Бадання Крові \$2.00.
ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ
Гонорар приступний

Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.

ГОДИНИ диями: від 9 рано до 7:30
вечером. В четвер від 9 до 4.
Неділями і святими від 10 до 1.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Для 3. червня 1941. року в годині 9:20 рано помер на удар серця довголітній член і урядник, наконці предсідник Бр. Прес. Богородиць, від. 149. У. Н. С. у Лаксана, Н. Я., як також предсідник місцевої греко-католицької церкви

МИХАЙЛО БОЙКО.

Покійний родився 5. мая 1878. року в селі Ріпичі, повіт Дрогобиць, Західна Україна. Прожив 63 роки і 27 днів.

Вступив до У. Н. Союзу 15. березня 1911. року. Був членом і добрим урядником. Покинув у смутку жону Анастасію і три доньки: Катерину, Марію і Анну та одного сина Івана, котрий виховав на добрих українців.

Похорон відбувся 6. червня 1941. року з дому жалоби, 134 Голанд Ел., до української гр. галі. церкви в Лаксана, Н. Я., а відтак на вічний спочинок на цвинтар св. Духа в Лаксана.

Нехай прибрана чужа земля Вашингтона буде йому легка як своя рідна українська! Вічна йому пам'ять!

Онуфрій Стецьків.

МИХАЙЛО БОЙКО.

Покійний родився 5. мая 1878. року в селі Ріпичі, повіт Дрогобиць, Західна Україна. Прожив 63 роки і 27 днів.

Вступив до У. Н. Союзу 15. березня 1911. року. Був членом і добрим урядником. Покинув у смутку жону Анастасію і три доньки: Катерину, Марію і Анну та одного сина Івана, котрий виховав на добрих українців.

Похорон відбувся 6. червня 1941. року з дому жалоби, 134 Голанд Ел., до української гр. галі. церкви в Лаксана, Н. Я., а відтак на вічний спочинок на цвинтар св. Духа в Лаксана.

Нехай прибрана чужа земля Вашингтона буде йому легка як своя рідна українська! Вічна йому пам'ять!

Онуфрій Стецьків.

МИХАЙЛО БОЙКО.

Покійний родився 5. мая 1878. року в селі Ріпичі, повіт Дрогобиць, Західна Україна. Прожив 63 роки і 27 днів.

Вступив до У. Н. Союзу 15. березня 1911. року. Був членом і добрим урядником. Покинув у смутку жону Анастасію і три доньки: Катерину, Марію і Анну та одного сина Івана, котрий виховав на добрих українців.

Похорон відбувся 6. червня 1941. року з дому жалоби, 134 Голанд Ел., до української гр. галі. церкви в Лаксана, Н. Я., а відтак на вічний спочинок на цвинтар св. Духа в Лаксана.

Нехай прибрана чужа земля Вашингтона буде йому легка як своя рідна українська! Вічна йому пам'ять!

Онуфрій Стецьків.

НАША ЗАСАДА

Наша засада щодо особистої услуги є строга. Ми трактуємо всіх однаково, без уваги на ціну, яку родина хоче заплатити.

Особисту услугу і заінтересування даємо радо кожному, хто до нас зголо- сниться.

STEPHEN J. JEWISIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цмою прагнатою труною, двома автом. караваном, бальсмуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **\$295.00**

Всє, чого треба, а вникком: оліна й належностей за церквою відправу й цвинтар.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
N. E. WA. R. C., N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch office (Phila):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 5588

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджу погребам по ціні так низькій як \$150
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals at low as \$150
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦІ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

СТАВЛЯТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СРОВОДА”

ГІТЛЕРІВ СЕСТРИНОК. Вільям Петрик Гітлер, 30-літній син жінки брата німецького диктатора, приступив до канадійського війська, щоб воювати проти свого вуйка.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

ТАРЗАН ч. 349. — Відложене рішення.

AS SHE SAW THE WHITE GIANT HELPLESSLY CAGED, TARZEELA DIDN'T KNOW WHETHER TO GRIEVE OR REJOICE. SHE CONSIDERED HIM A FOE, YET HE STIRRED HER STRANGELY.

Побачивши увязненого Тарзана, Тарзеєла сама не знала, чи має з того радіти, чи сумувати. Він їй був бр в ворог. А всетаки він зворушував її.

Побачивши увязненого Тарзана, Тарзеєла сама не знала, чи має з того радіти, чи сумувати. Він їй був бр в ворог. А всетаки він зворушував її.

Побачивши увязненого Тарзана, Тарзеєла сама не знала, чи має з того радіти, чи сумувати. Він їй був бр в ворог. А всетаки він зворушував її.

AT GREAT RISK, SHE SCALED THE PALISADE, AND CAME CLOSER, STUDYING THE CHANCES OF HELPING HIM.

З великим нараженням власного життя вона перелізла частокіл і зблизилась до місця, де був Тарзан. Вона хотіла йому допомогти.

З великим нараженням власного життя вона перелізла частокіл і зблизилась до місця, де був Тарзан. Вона хотіла йому допомогти.

З великим нараженням власного життя вона перелізла частокіл і зблизилась до місця, де був Тарзан. Вона хотіла йому допомогти.

BUT SHE HEARD THE BUTAWAS SPEAK OF CAPTURING THE WHITE BOY. SHE HURRIED AWAY IN ALARM.

Але в тій саме хвилині вона зачула, як батавці говорили про схоплення білого хлопця. Це її так налякало, що вона втекла.

Але в тій саме хвилині вона зачула, як батавці говорили про схоплення білого хлопця. Це її так налякало, що вона втекла.

Але в тій саме хвилині вона зачула, як батавці говорили про схоплення білого хлопця. Це її так налякало, що вона втекла.

IT WAS IMPORTANT NOW TO FIND "TOMM-EE." THE MAN COULD WAIT. THAT PROVED TO BE A FATEFUL DECISION.

Найважливішим завданням в цю хвилю було віднайти хлопця. Цей білий велетень може зачекати. Всетаки те рішення було для неї дуже важке.

Найважливішим завданням в цю хвилю було віднайти хлопця. Цей білий велетень може зачекати. Всетаки те рішення було для неї дуже важке.

Найважливішим завданням в цю хвилю було віднайти хлопця. Цей білий велетень може зачекати. Всетаки те рішення було для неї дуже важке.

IT WAS IMPORTANT NOW TO FIND "TOMM-EE." THE MAN COULD WAIT. THAT PROVED TO BE A FATEFUL DECISION.

Найважливішим завданням в цю хвилю було віднайти хлопця. Цей білий велетень може зачекати. Всетаки те рішення було для неї дуже важке.

Найважливішим завданням в цю хвилю було віднайти хлопця. Цей білий велетень може зачекати. Всетаки те рішення було для неї дуже важке.

Найважливішим завданням в цю хвилю було віднайти хлопця. Цей білий велетень може зачекати. Всетаки те рішення було для неї дуже важке.